

Іван Красний

Літня навчальна практика з живопису на І курсі графічного факультету КДХІ

Красний Іван Миколайович — художник-архітектор (1917–1990). У 1936–1941 навчався на архітектурному факультеті Київського художнього інституту (педагоги — Ф. Красицький, В. Кричевський, С. Макушенко, К.Єлева).

Працював у галузі станкової графіки, використовуючи переважно техніку акварелі. Дотримувався традицій реалістичного живопису.

У 1946–1982 викладав акварельний живопис на архітектурному і графічному факультетах Київського державного художнього інституту.

Пропоновані матеріали друкуються вперше.

Навчальним курсом живопису на графічному факультеті передбачено озброїти студентів-графіків необхідною живописною культурою. Зокрема, завданням літньої навчальної практики на І курсі є розширення знань і практичних навичок з вивчення натурального матеріалу на пленері.

Освоєння кольору, пізнання його закономірностей та живописних можливостей на пленері, зв'язок живопису з рисунком, без якого живопис не може існувати, — все це зумовлює необхідність визначення послідовності у постановці завдань літньої навчальної практики.

Викладач має надати студентам відомості про колорит і тональність у живопису, про способи досягнення прозорості в акварелі. При розгляді кольору як важливого засобу образотворчої мови викладач має акцентувати увагу студентів на контрастних колірних співвідношеннях, колірній гармонії, єдності кольорового середовища, загальному колориті композиції тощо.

Обов'язковими вимогами при виконанні завдання є, насамперед, грамотний рисунок, а в живопису — гармонійні колірні співвідношення великих мас з урахуванням їхньої контрастності, правильні співвідношення в тоні. Слід припиняти спроби студентів копіювати природу, забуваючи про цілісність як тональних, так і колірних співвідношень. Роботу в техніці акварелі не варто доводити до фотографічності. Потрібно привчати студентів до професійного ліплення форми.

Педагог повинен запобігати втраті студентом послідовності у роботі; іноді необхідно дати одному етюдіві “відстоятися”, а тим часом робити етюд з іншої позиції стосовно природи аби відновити свіже сприйняття природи.

Викладачеві необхідно враховувати індивідуальні здібності студентів, цілеспрямовано виховувати у них свідоме творче ставлення до природи, образне її сприйняття, уміння художніми засобами зображувати навколишню дійсність.

У практичній роботі слід звертати увагу студентів на колірну мінливість природи під впливом навколишнього середовища (сонця, неба, зелені тощо), на значення рефлексів, педагог має навчити вихованців техніці акварелі, її різним прийомам. У полі зору педагога постійно має перебувати і самостійна творча робота молодого митця.

Зміст і послідовність навчальних етюдів

Завдання перше.

Голова у тіні на темному холодному тлі (1/4 аркуша, 36 годин).

Завдання друге.

Голова юнака або літнього чоловіка, освітлена сонцем, на просторовому тлі (1/4 аркуша, 36 годин).

Найголовніше у названих завданнях — уникати чорноти, тобто тушування, замість ліплення форми кольором. Потрібно правильно передати освітлення сонцем, домогтися прозорості живопису, цілісності колірної гами за наявності контрастних співвідношень, рефлексів та гри тепло-холодних колірних співвідношень.

Завдання третє.

Постать у пейзажі (1/4 аркуша, 40 годин).

Виконання цього завдання потребує належного усвідомлення складності передачі простору, добору відповідних способів вирішення завдання, обрання найдоцільнішої позиції для відтворення заданої природи. А ще слід визначити як тональні, так і колірні силуети, перспективу і членування на плани, акцентувати увагу на головному, тобто на людині, аби перший план відігравав допоміжну роль для введення природи у простір, а плани, що йдуть за природою, узагальнювались відповідно до їхньої глибини.

При виконанні цього навчального етюда необхідно також визначити найтемніші і найсвітліші відтінки, не захоплюватись холодними тонами — працюючи на повітрі, художники-початківці зазвичай недостатньо використовують теплі тони у колірній гамі.

Пейзаж

Мотивами для навчального етюду можуть бути: вулиця, дорога, поле з планами та елементами перспективи. Стан природи під час сеансу має бути стійким і виразним.

Попередньо студент виконує етюди, що визначають його ставлення до обраного мотиву.

Викладач повинен з'ясувати, наскільки чітко уявляє студент способи вирішення завдання, чи останнє відповідає його можливостям, чи воно йому під силу — з його здібностями. Зрештою, студент має зробити нехай менше, але якісніше.